

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει του τίτλου VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση)

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ 2004/68/ΔΕΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 22ας Δεκεμβρίου 2003

για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 29, το άρθρο 31 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο β),

την πρόταση της Επιτροπής ⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το σχέδιο δράσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής όσον αφορά την άριστη δυνατή εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης του Άμστερνταμ για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης ⁽³⁾, τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε, και το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Απριλίου 2000, περιλαμβάνουν ή ζητούν να αναληφθεί νομοθετική δράση για την καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, συμπεριλαμβανομένων κοινών ορισμών, κανόνων αξιοποίησης και κυρώσεων.
- (2) Η κοινή δράση 97/154/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 24ης Φεβρουαρίου 1997, σχετικά με την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών ⁽⁴⁾, και η απόφαση 2000/375/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, για την καταπολέμηση της παιδικής πορνογραφίας στο Ίντερνετ ⁽⁵⁾, πρέπει να συμπληρωθούν και με πρόσθετα νομοθετικά μέτρα προκειμένου να αντιμετωπισθεί η αποκλίνουσα νομική προσέγγιση των κρατών μελών και να καταστεί περισσότερο αποτελεσματική η συνεργασία των δικαστικών αρχών και των αρχών επιβολής του νόμου σε θέματα καταπολέμησης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας.
- (3) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του, της 30ής Μαρτίου 2000, σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής περί εφαρμογής μέτρων καταπολέμησης του παιδεραστικού τουρισμού, επαναλαμβάνει ότι ο παιδεραστικός τουρισμός αποτελεί εγκληματική πράξη στενά συνδεδεμένη με τη σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, και καλεί την Επιτροπή να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση απόφασης-πλαίσιο για τη θέσπιση ελαχίστων κανόνων ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής υποστάσεως των εγκληματικών αυτών πράξεων.

- (4) Η σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών και η παιδική πορνογραφία συνιστούν σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του θεμελιώδους δικαιώματος του παιδιού σε αρμονική ανατροφή και ανάπτυξη.
- (5) Η παιδική πορνογραφία, ιδιαίτερα σοβαρή μορφή σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών, αυξάνεται και εξαπλώνεται με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και του Διαδικτύου.
- (6) Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συμπληρώσει το σημαντικό έργο των διεθνών οργανισμών.
- (7) Είναι αναγκαίο να θεσπισθεί η ολοκληρωμένη προσέγγιση των σοβαρών ποινικών αδικημάτων που συνιστούν η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών και η παιδική πορνογραφία, στην οποία θα συμπεριλαμβάνονται τα βασικά στοιχεία ποινικού δικαίου που είναι κοινά σε όλα τα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά τις αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, και η οποία θα συνοδεύεται από την κατά το δυνατόν ευρύτερη δικαστική συνεργασία.
- (8) Σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο περιορίζεται στο ελάχιστο που απαιτείται για να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο και δεν επεκτείνεται πέρα από τα αναγκαία για το σκοπό αυτό όρια.
- (9) Οι κυρώσεις που θα θεσπισθούν για τους δράστες των αδικημάτων αυτών πρέπει να είναι αρκετά αυστηρές ώστε να περιληφθεί η σεξουαλική εκμετάλλευση των παιδιών και η παιδική πορνογραφία στο πεδίο εφαρμογής των πράξεων που έχουν ήδη θεσπισθεί για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος, όπως η κοινή δράση 98/699/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1998, για το ξέπλυμα χρήματος, τον προσδιορισμό, τον εντοπισμό, τη δέσμευση, την κατάσχεση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων του εγκλήματος ⁽⁶⁾, και η κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με το αξιόποινο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁷⁾.
- (10) Οι ιδιαιτερότητες της καταπολέμησης της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών πρέπει να οδηγήσουν τα κράτη μέλη να προβλέψουν στη νομοθεσία τους αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις. Οι κυρώσεις αυτές θα πρέπει επίσης να είναι προσαρμοσμένες ανάλογα με την δραστηριότητα που ασκούν νομικά πρόσωπα.

⁽¹⁾ ΕΕ C 62 E της 27.2.2001, σ. 327.

⁽²⁾ ΕΕ C 53 E της 28.2.2002, σ. 108.

⁽³⁾ ΕΕ C 19 της 23.1.1999, σ. 1.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 63 της 4.3.1997, σ. 2.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 138 της 9.6.2000, σ. 1.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 333 της 9.12.1998, σ. 1· κοινή δράση όπως τροποποιήθηκε από την απόφαση-πλαίσιο 2001/500/ΔΕΥ (ΕΕ L 182 της 5.7.2001, σ. 1).

⁽⁷⁾ ΕΕ L 351 της 29.12.1998, σ. 1.

- (11) Η ανάκριση θυμάτων που είναι παιδιά πρέπει να γίνεται με γνώμονα την ηλικία τους και το στάδιο ανάπτυξής τους για τον σκοπό της διερεύνησης και της ποινικής δίωξης των αδικημάτων που εμπίπτουν στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο.
- (12) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν θίγει τις αρμοδιότητες της Κοινότητας.
- (13) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο θα πρέπει να συμβάλει στην καταπολέμηση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών και της παιδικής πορνογραφίας, συμπληρώνοντας τις νομοθετικές πράξεις που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο, όπως η κοινή δράση 96/700/ΔΕΥ, της 29ης Νοεμβρίου 1996, για την κατάρτιση προγράμματος ενθάρρυνσης και ανταλλαγών μεταξύ των υπευθύνων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών⁽¹⁾, η κοινή δράση 96/748/ΔΕΥ, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την επέκταση της εντολής που δόθηκε στη μονάδα ναρκωτικών της Eurorol⁽²⁾, η κοινή δράση 98/428/ΔΕΥ, της 29ης Ιουνίου 1998, για τη δημιουργία ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου⁽³⁾, η κοινή δράση 96/277/ΔΕΥ, της 22ας Απριλίου 1996, σχετικά με ένα πλαίσιο ανταλλαγής δικαστικών συνδέσμων, με σκοπό τη βελτίωση της δικαστικής συνεργασίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽⁴⁾, και η κοινή δράση 98/427/ΔΕΥ, της 29ης Ιουνίου 1998, για την ορθή πρακτική κατά την αμοιβαία δικαστική συνδρομή επί ποινικών υποθέσεων⁽⁵⁾, καθώς και οι πράξεις που έχουν θεσπίσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, όπως η απόφαση αριθ. 276/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Ιανουαρίου 1999, για ένα πολυετές κοινοτικό πρόγραμμα για την προώθηση της ασφαλέστερης χρήσης στο Ίντερνετ μέσω της καταπολέμησης του παρανόμου και βλαβερού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα⁽⁶⁾, και η απόφαση αριθ. 293/2000/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιανουαρίου 2000, για τη θέσπιση προγράμματος κοινοτικής δράσης (πρόγραμμα Δάφνη) (2000-2003) περί προληπτικών μέτρων κατά της βίας εις βάρος παιδιών, εφήβων και γυναικών⁽⁷⁾,

- ii) πραγματικό πρόσωπο που εμφανίζεται ως παιδί το οποίο συμμετέχει ή επιδίδεται στις αναφερόμενες στο σημείο i) πράξεις, ή
- iii) ρεαλιστικές εικόνες μη πραγματικού παιδιού που συμμετέχει ή επιδίδεται στις αναφερόμενες στο σημείο i) πράξεις·
- γ) «ηλεκτρονικό σύστημα»: κάθε μέσο ή ομάδα διασυνδεδεμένων ή συναφών μέσων εκ των οποίων ένα ή περισσότερα, προβαίνουν σε αυτόματη επεξεργασία δεδομένων, σύμφωνα με συγκεκριμένο πρόγραμμα·
- δ) «νομικό πρόσωπο»: κάθε οντότητα η οποία αναγνωρίζεται ως νομικό πρόσωπο βάσει του εφαρμοστέου δικαίου, πλην των κρατών ή των άλλων οργανισμών δημοσίου δικαίου όταν ασκούν κρατική εξουσία και των δημόσιων διεθνών οργανισμών.

Άρθρο 2

Αδικήματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα προκειμένου να τιμωρούνται οι ακόλουθες εκ προθέσεως τελούμενες πράξεις:

- α) ο εξαναγκασμός παιδιού σε πορνεία ή σε συμμετοχή σε πορνογραφικές παραστάσεις, και κερδοσκοπία ή καθ' οιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση παιδιού για παρόμοιους σκοπούς·
- β) η εισαγωγή παιδιού στην πορνεία ή σε συμμετοχή σε θεάματα πορνογραφίας·
- γ) η σεξουαλική δραστηριότητα με παιδί, όταν
- i) γίνεται χρήση εξαναγκασμού, βίας ή απειλής,
  - ii) προσφέρονται χρήματα ή άλλου είδους αμοιβές ή παροχές ως πληρωμή προκειμένου το παιδί να συμμετάσχει σε σεξουαλικές δραστηριότητες, ή
  - iii) γίνεται κατάχρηση αναγνωρισμένης θέσης κηδεμονίας, εξουσίας ή επιρροής επί του παιδιού.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο, νοούνται ως:

- α) «παιδί»: κάθε πρόσωπο κάτω των 18 ετών·
- β) «παιδική πορνογραφία»: το πορνογραφικό υλικό στο οποίο απεικονίζεται ή παριστάνεται:
- i) πραγματικό παιδί που συμμετέχει ή επιδίδεται σε πράξη με σαφή σεξουαλικό χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της άσεμνης επίδειξης των γεννητικών οργάνων ή της ηβικής χώρας παιδιού, ή

⁽¹⁾ ΕΕ L 322 της 12.12.1996, σ. 7.

⁽²⁾ ΕΕ L 342 της 31.12.1996, σ. 4.

⁽³⁾ ΕΕ L 191 της 7.7.1998, σ. 4.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 105 της 27.4.1996, σ. 1.

⁽⁵⁾ ΕΕ L 191 της 7.7.1998, σ. 1.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 33 της 6.2.1999, σ. 1.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 34 της 9.2.2000, σ. 1.

Άρθρο 3

Αδικήματα παιδικής πορνογραφίας

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρούνται οι ακόλουθες εκ προθέσεως πράξεις, είτε εάν πραγματοποιούνται με τη βοήθεια ηλεκτρονικού συστήματος είτε όχι, όταν τελούνται χωρίς να υπάρχει σχετικό δικαίωμα:

- α) παραγωγή παιδικής πορνογραφίας·
- β) διανομή, διάδοση ή μετάδοση παιδικής πορνογραφίας·
- γ) προσφορά ή με άλλο τρόπο διάθεση παιδικής πορνογραφίας·
- δ) απόκτηση ή κατοχή παιδικής πορνογραφίας.

2. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν περιπτώσεις εξαιρέσεων από την ποινική ευθύνη για τις πράξεις παιδικής πορνογραφίας:

- α) που προβλέπονται από το άρθρο 1 στοιχείο β) σημείο ii), όταν το πραγματικό πρόσωπο που εμφανίζεται ως παιδί είναι στην πραγματικότητα ηλικίας 18 ετών ή άνω κατά τη στιγμή της απεικόνισης·
- β) που προβλέπονται από το άρθρο 1 στοιχείο β) σημεία i) και ii), όταν η παραγωγή και κατοχή εικόνων παιδιών που έχουν φθάσει την ηλικία της σεξουαλικής συναίνεσης γίνεται με τη συγκατάθεσή τους και αποκλειστικά προς ίδια χρήση. Ακόμη και όταν η ύπαρξη συγκατάθεσης είναι αποδεδειγμένη, δεν θεωρείται έγκυρη εάν για την επίτευξή της έχει γίνει δολία χρήση επί παραδείγματι της μεγαλύτερης ηλικίας, της ωριμότητας, της θέσης, της κοινωνικής κατάστασης, της πείρας ή της εξάρτησης του θύματος από τον δράστη·
- γ) που προβλέπονται από το άρθρο 1 στοιχείο β) σημείο iii), όταν αποδεικνύεται ότι πρόκειται για παραγωγή, και κατοχή πορνογραφικού υλικού μόνον προς ίδια χρήση, στο βαθμό που δεν έχει χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή του πορνογραφικού υλικού όπως ορίζεται στο άρθρο 1 στοιχείο β) σημεία i) και ii), και εφόσον η πράξη δεν συνεπάγεται κίνδυνο διάδοσης του υλικού.

Άρθρο 4

Ηθική αυτοουργία, συνεργεία και απόπειρα

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρείται η ηθική αυτοουργία ή η συνεργεία στη διάπραξη αδικήματος, που αναφέρεται στα άρθρα 2 και 3.
2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τιμωρείται η απόπειρα διάπραξης αδικήματος που αναφέρεται στο άρθρο 2 και στο άρθρο 3, παράγραφος 1 στοιχεία α) και β).

Άρθρο 5

Ποινές και επιβαρυντικές περιστάσεις

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα αδικήματα που προβλέπονται στα άρθρα 2, 3 και 4 τιμωρούνται με ποινικές κυρώσεις το ανώτερο όριο των οποίων είναι φυλάκιση τουλάχιστον μεταξύ ενός και τριών ετών.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα κάτωθι αδικήματα τιμωρούνται με ποινικές κυρώσεις το ανώτερο όριο των οποίων είναι φυλάκιση τουλάχιστον μεταξύ πέντε και δέκα ετών:
  - α) τα αδικήματα που προβλέπονται από το άρθρο 2 στοιχείο α) και τα οποία συνίστανται στον «εξαναγκασμό παιδιού σε πορνεία ή σε συμμετοχή σε θέαμα πορνογραφίας», καθώς και τα αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 2 στοιχείο γ) σημείο i)·

β) τα αδικήματα που προβλέπονται από το άρθρο 2 στοιχείο α), και τα οποία συνίστανται στην «κερδοσκοπία ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση παιδιού για παρόμοιους σκοπούς», καθώς και τα αδικήματα που προβλέπονται από το άρθρο 2 στοιχείο β), και στις δύο περιπτώσεις εφόσον συνδέονται με πορνεία και εφόσον ενδέχεται να συντρέχει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες περιστάσεις:

- το θύμα είναι παιδί νεότερο της ηλικίας σεξουαλικής συναίνεσης βάσει του εθνικού δικαίου,
- ο δράστης εκ προθέσεως ή εξ απερισκεψίας έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή του παιδιού,
- υπήρξε προσφυγή σε σοβαρή βία ή προκλήθηκε σοβαρή βλάβη στο παιδί,
- τα αδικήματα τελούνται στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης κατά την έννοια της κοινής δράσης 98/733/ΔΕΥ, ανεξαρτήτως του επιπέδου κυρώσεων που ορίζει η εν λόγω κοινή δράση·

γ) τα αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 2 στοιχείο α), τα οποία συνίστανται στην «κερδοσκοπία ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση παιδιού για παρόμοιους σκοπούς», καθώς και τα αδικήματα που προβλέπονται στο άρθρο 2 στοιχείο β), και στις δύο περιπτώσεις εφόσον συνδέονται με θέαμα πορνογραφίας, στο άρθρο 2 στοιχείο γ) σημείο ii), στο άρθρο 2 στοιχείο γ) σημείο iii) και στο άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και γ), στις περιπτώσεις που το θύμα είναι παιδί νεότερο της ηλικίας σεξουαλικής συναίνεσης βάσει του εθνικού δικαίου και εφόσον συντρέχει τουλάχιστον μία από τις περιστάσεις που αναφέρονται στη δεύτερη, τρίτη και τέταρτη περίπτωση του στοιχείου β), της παρούσας παραγράφου.

3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι σε ένα φυσικό πρόσωπο, το οποίο έχει καταδικασθεί για ένα από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 ή 4, είναι δυνατόν, ανάλογα με την περίπτωση, να απαγορευθεί, προσωρινά ή μόνιμα, η άσκηση επαγγελματικών δραστηριοτήτων σχετιζόμενων με τη φύλαξη παιδιών.

4. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν άλλες ποινές, συμπεριλαμβανομένων μη ποινικών κυρώσεων, ή μέτρα όσον αφορά τη συμπεριφορά που έχει σχέση με παιδική πορνογραφία και αναφέρεται στο άρθρο 1 στοιχείο β) σημείο iii).

Άρθρο 6

Ευθύνη νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη για τις πράξεις που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4 οι οποίες πραγματοποιούνται προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε ενεργεί ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, βάσει:

- α) εξουσιοδότησης για την εκπροσώπηση του νομικού προσώπου·
- β) δικαιώματος λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου, ή

γ) δικαιώματος άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Πέραν των περιπτώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζει ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη και στις περιπτώσεις όπου η απουσία εποπτείας ή ελέγχου από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 καθιστά δυνατή τη διενέργεια των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4 προς όφελος του συγκεκριμένου νομικού προσώπου από πρόσωπο που ενεργεί υπό τη δικαιοδοσία του.

3. Η ευθύνη των νομικών προσώπων βάσει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την κίνηση ποινικών διαδικασιών κατά φυσικών προσώπων που συμμετέχουν ως δράστες, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί σε πράξη που αναφέρεται στα άρθρα 2, 3 και 4.

Άρθρο 7

Κυρώσεις νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι το νομικό πρόσωπο το οποίο υπέχει ευθύνη βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικές ποινές ή πρόστιμα, και, ενδεχομένως, άλλες κυρώσεις, όπως:

- α) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·
- β) μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) επιβολή δικαστικής εποπτείας·
- δ) δικαστική εντολή διάλυσης, ή
- ε) προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη του αδικήματος.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσει ότι το νομικό πρόσωπο το οποίο υπέχει ευθύνη βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 2 υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις ή μέτρα.

Άρθρο 8

Δικαιοδοσία και δίωξη

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώνει τη δικαιοδοσία του για τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4, εφόσον:

- α) το αδίκημα διαπράττεται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, στην επικράτειά του·
- β) ο δράστης του αδικήματος είναι υπήκοός του, ή
- γ) το αδίκημα διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στην επικράτειά του.

2. Κράτος μέλος μπορεί να αποφασίζει ότι οι κανόνες δικαιοδοσίας που ορίζονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) δεν εφαρμόζονται ή εφαρμόζονται μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ή περιστάσεις, όταν το αδίκημα διαπράττεται έξω από την επικράτειά του.

3. Κράτος μέλος το οποίο, βάσει του δικαίου του, δεν προβαίνει σε έκδοση των υπηκόων του, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώνει τη δικαιοδοσία του και να προβαίνει, όπου είναι αναγκαίο, στη δίωξη των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 2, 3 και 4, όταν το αδίκημα διαπράττεται από υπήκοό του έξω από την επικράτειά του.

4. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν τη γενική γραμματεία του Συμβουλίου και την Επιτροπή αναλόγως όταν αποφασίζουν να εφαρμόζουν την παράγραφο 2, αναφέροντας, οσάκις ενδείκνυται, τις ειδικές περιπτώσεις ή περιστάσεις στις οποίες εφαρμόζεται η παρούσα απόφαση.

5. Κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι στη δικαιοδοσία του περιλαμβάνονται περιπτώσεις κατά τις οποίες τα αδικήματα του άρθρου 3 και, στον κατάλληλο βαθμό, του άρθρου 4, διαπράττονται με τη βοήθεια ηλεκτρονικού συστήματος στο οποίο υπάρχει πρόσβαση από το έδαφός τους, ασχέτως εάν το ηλεκτρονικό σύστημα ευρίσκεται ή όχι εντός του εδάφους τους.

6. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα ώστε να καθίσταται δυνατή, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, η ποινική δίωξη τουλάχιστον των πλέον σοβαρών εκ των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 2, αφ' ης στιγμής το θύμα φθάσει στην ενηλικίωση.

Άρθρο 9

Παροχή προστασίας και συνδρομής στα θύματα

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι η διεξαγωγή ανακρίσεων ή η άσκηση δίωξης για τα καλυπτόμενα από την παρούσα απόφαση-πλαίσιο αδικήματα δεν εξαρτώνται από καταγγελία ή κατηγορία εκ μέρους θύματος του αδικήματος, τουλάχιστον στις περιπτώσεις για τις οποίες ισχύει το άρθρο 8 παράγραφος 1 στοιχείο α).

2. Τα θύματα του αδικήματος το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 2 θα πρέπει να θεωρούνται ως ιδιαίτερα ευάλωτα θύματα σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2, το άρθρο 8 παράγραφος 4 και το άρθρο 14 παράγραφος 1, της απόφασης-πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, για το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες⁽¹⁾.

3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει όλα τα δυνατά μέτρα για να εξασφαλίσει την παροχή κατάλληλης συνδρομής στην οικογένεια του θύματος. Ιδίως, κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει, εφόσον ενδείκνυται και είναι εφικτό, το άρθρο 4 της απόφασης-πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ, όσον αφορά την εν λόγω οικογένεια.

Άρθρο 10

Πεδίο εδαφικής εφαρμογής

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται στο Γιβραλτάρ.

⁽¹⁾ ΕΕ L 82 της 22.3.2001, σ. 1.

Άρθρο 11

Κατάργηση της κοινής δράσης 97/154/ΔΕΥ

Η κοινή δράση 97/154/ΔΕΥ καταργείται.

Άρθρο 12

Εφαρμογή

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την παρούσα απόφαση-πλαίσιο, το αργότερο στις 20 Ιανουαρίου 2006.
2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν, μέχρι τις 20 Ιανουαρίου 2006, στη γενική γραμματεία του Συμβουλίου και στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων με τις οποίες μεταφέρονται στην εθνική τους νομοθεσία οι δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαίσιο υποχρεώσεις τους. Με βάση έκθεση η οποία συντάσσεται βάσει των εν λόγω στοιχείων και γραπτής έκθεσης της Επιτροπής, το Συμβούλιο αξιολογεί, μέχρι τις 20 Ιανουαρίου 2008, κατά πόσον τα κράτη μέλη έχουν συμμορφωθεί προς τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Βρυξέλλες, 22 Δεκεμβρίου 2003.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

A. ΜΑΤΤΕΟΛΙ